

Media: ΕΣΤΙΑ

Page: 1,27

Published at: 15-10-2023

Author:

Surface: 860.0 cm²

Circulation: 1080

Subjects:

Χ. Γ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Η Θεσσαλονίκη, ή ΕΣΣΔ
καί λίγη λογοτεχνία! Σελ. 27

BIBΛΙΟ

Η Θεσσαλονίκη, ή ΕΣΣΔ και λίγη λογοτεχνία!

Κριτική - παρουσιάσεις: Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου

Τό σημερινό μας σημείωμα περιλαμβάνει κάπως ανόμοια μεταξύ τους βιβλία, τά οποία όμως αξίζουν όλα της προσοχής σας, ανάλογα πάντοτε προς τά γούστα σας. Όμως πιστεύω ότι καθέννας κάτι θα βρή που θα τόν ενδιαφέρει.

■ **Αιμιλία Θεμοπούλου, Salonique, 1800-1875. Conjuncture économique et mouvement commercial** (έκδ. Λειμών, σελ. 1.106, ευρώ 97,52). Τό βιβλίό αυτό είναι διατριφή που ένεκρίθη στην Γαλλία, ενώ σήμερα ή συγγραφέας είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στό Τμήμα Ισλαμικών Σπουδών. Ο τίτλος του βιβλίου μεταφράζεται στά ελληνικά ως: Θεσσαλονίκη, 1800-1875. Οικονομική συγκυρία και έμπορικé κίνησης. Στηρίζεται σε εύρύ φάσμα πρωτογενούς άρχαικού υλικού, κυρίως γαλλικού αλλά και άγγλικού και τουρκικού τής όθωμανικής περιόδου βεβαίως. Η Θεσσαλονίκη κατά

τήν εποχή που μελετάται ήταν ή βασική πύλη τής Όθωμανικής Αυτοκρατορίας τής Ύστερης Περιόδου, προς τήν Δυτική Εύρώπη, τόσο από θαλάσσης όσο και από ξηράς, αφού πολύ γρήγορα εντός του β' ήμισιού του 19' αιώνας ή σιδηροδρομική σύνδεσις επέτρεπε φθηνότερο κόστος στην άποστολή έμπορευμάτων και φυσικά άρχισε να διευκολύνει και τόν τότε γεννώμενο τουρισμό! Η Θεσσαλονίκη, δεύτερη πόλις τής Αυτοκρατορίας, όπως και ή Σμύρνη, τρίτη πόλις, ήταν παράθυρα έξωστρεφείας σε έναν κόσμο που δεν είχε ακόμη κατορθώσει να κάμει τό μεγάλο άλμα προς τήν βιομηχανική εποχή, αλλά διέθετε προϊόντα που ήταν άναγκαία στην παραγωγή των Δυτικοευρωπαίων. Καί μετά τήν άπάθεια διαδοχικώς τής Αιγύπτου, και συνεπώς του έλέγχου τής Άλεξανδρείας και του λιμένος της, αλλά και τής διώρυγος του Σου-

έζ, όταν αυτή διηνοιχθή, τής μικρής αλλά πολύ ένοχλητικής Έλλάδος που απέκτησε ούσιαστικώς τόν έλεγχο του Αιγαίου, ή Θεσσαλονίκη ήταν μία πολυπολιτισμική πόλις, με ποικίλο πληθυσμό, με πολύ ζωνηρή έμπορικé κίνηση πληθώρας προϊόντων, άπαραίτητη γιά τήν όθωμανική οικονομία και πηγή σημαντικού εισόδου γιά τό κρατικό ταμείο. Τό βιβλίό εκρίθη εν χρόνω και ένεκρίθη και επανέβηκε. Εντάσσεται κυρίως στον χώρο τής Οικονομικής Ιστορίας, σε τομέα που εκτείνοντο ο Νίκος Σβορώνος πρό δεκαετιών. Γιά τήν ιστορία τής Θεσσαλονίκης ή βιβλιογραφία είναι πολύ πλουσία, κάτι που ό άναγνώστης μπορεί άμεσα να διαπιστώσει από τήν βιβλιογραφία του παρόντος βιβλίου, ενώ και μετά τήν έγκριση αυτής τής διατριφής, που δεν ήταν προσιτή στο ελληνικό κοινό, έχουν προστεθή πολλές ακόμη μελέτες, μονογραφίες ή άρθρα. Ο ενδιαφερόμενος θα διαπιστώσει επίσης ότι τό βιβλίό τής κ. Θεμοπούλου περιλαμβάνει τόσους πίνακες, τόσες καταγραφές στο τέλος του τόμου, ώστε να είναι δυνατόν να άντλησθή ότι ή έμπορικé κίνησης τής Θεσσαλονίκης άπεικόνιζε μία έξωστρέφεια ένδοχόμενος και πλουσιώτερη από τήν σημερινή και τίς δυνατότητες τής μικρής Έλλάδος. Τό μόνο πρόβλημα που άπομένει είναι ό περιορισμός τής γνώσεως τής γαλλικής γλώσσας στους Έλληνες, ακόμη και τούς ειδικούς έπιστήμονες, με τήν θλιβερή συνέπεια να μίν μπορούν να προσπελάσουν τέτοια σοβαρά πονήματα...

■ **Sheila Fitzpatrick, Σύντομη ιστορία τής Σοβιετικής Ένωσις** (μτφρ. Γιάννης Μπαρουζής, έκδ. Μεταίχμιο, σελ. 312, ευρώ 16,60). Η Έκδοσις εντάσσεται σε μία σειρά του έκδοτικού οίκου Μεταίχμιο γιά τήν «Σύντομη Ιστορία», στην οποία έχουν κυκλοφορήσει προηγουμένως αντίστοιχες συνόψεις γιά τήν Εύρώπη, τήν Κίνα και τήν Δημοκρατία. Τώρα έρχεται ή σειρά τής ΕΣΣΔ, μιάς κρατικής όνότητας που χάραξε τον 20ό αιώνα αλλά έβρισκε μαζί με τό τέλος του. Η συγγραφέας είναι Αυστραλή, ειδικευμένη στην ιστορία τής ΕΣΣΔ. Έδίδαξε στό

Πανεπιστήμιο του Σικάγο, του Τέξας και τής Νέας Υόρκης, ενώ σήμερα διδάσκει στό Πανεπιστήμιο του Σίδνεϋ. Έχει τιμηθή με πολλές διακρίσεις και τό 2012 από τήν American Historical Association, που είναι ή άνωτερη διακρίσις στον τομέα των Ιστορικών Σπουδών στις ΗΠΑ. Τό βιβλίό διατρέφεται στά έξής κεφάλαια: Η δημιουργία τής ΕΣΣΔ, Τά χρόνια του Λένιν και ή πάλι τής διαδοχής, Ο σταλινισμός, Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος και τά έπακόλουθα του, Από τή «συλλογική ήγερσία» στον Χρουστσόφ, Η περίοδος Μπρέζνιεφ, Η πτώσις. Με άλλα λόγια, καλύτερα όλη ή ιστορικé διαδρομή τής ΕΣΣΔ, αλλά και ή άνοδος του Βλαντιμίρ

Πούτιν. Είναι ιδιαιτέρως διαδραστικό και ταυτοχρόνως παρέχει ζωηρά πορτραίτα των βασικών σοβιετικών προσώπων, κυρίως των πρωταγωνιστών, καθώς και τήν πορεία των μίν ρωσικών δημοκρατιών, που συχνά δεν μνημονεύονται, αλλά παίζουν τεράστιον ρόλο στην σημερινή πολιτική πραγματικότητα. Η ανάλυσις τής πτώσεως που έπληθε από οικονομικούς λόγους αλλά και τήν γνώση του τί συνέβαινε στον Δυτικό κόσμο και του ότι στην Δύση οι άνθρωποι ζούσαν καλύτερα. Συνέβαλαν βεβαίως και τά σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα που επηρεπουν τήν προσέγγιση κόσμου που δεν γνωρίζει κανείς εύκολα. Η άπομάγευσις του σοβιετικού καθεστώτος έχει μεγάλο ενδιαφέρον, καθώς σε πολλά ζητήματα άπέτυχε στά μηνύματα που είχε δώσει και τούς στόχους που είχε θέσει, χωρίς να κατορθώσει να προσφέρει τήν ένδοξη και τήν δικαιοσύνη που έπληγγετο...

■ **John Williams, Μόνο ή νύχτα** (μτφρ. Όδυσσεύς Απέργης, έκδ. Gutenberg/Aldina, σελ. 168, ευρώ 12). Ο συγγραφέας (1922-1994)

έγινε διάσημος από τό περίφημο έργο του «Στόουινερ» και τό άμέσως προηγούμενο «Τό πέραςμα του μακελλάρη», που έχουν μεταφραστή στα ελληνικά, όπως και τό τελευταίο πλήρες έργο του «Αγύου-

στος» που αναφέρεται στον πρώτο Ρωμαιο Αυτοκράτορα. Τό «Μόνο ή νύχτα» ήταν τό πρώτο πεζογραφικό έργο του που έξεδόθη τό 1948, όταν ό Ουίλλιαμς είχε άπολυθή από τόν στρατό των ΗΠΑ μετά τήν ύπηρεσία του στην Κίνα, τήν Ινδία και τήν Βιρμανία σε συνθήκες μάλλον άγριες. Μεταπολεμικώς, παρ' ότι άγροτικé καταγωγή, έξεμεταλλεύθη τά ειδικά μέτρα και έσπούδασε Άγγλική Φιλολογία στό Πανεπιστήμιο του Ντένβερ, έλαβε μεταπτυχιακό και διδακτορικó δίπλωμα από τό Πανεπιστήμιο του Μιζούρι και έπέστρεψε στό Ντένβερ, όπου έδίδαξε καθ' όλη τήν πορεία τής σταδιοδρομίας του επί 30 έτη. Τό παρόν είναι μία σκληρή και άπροσδόκητη ιστορία του νεαρού Άρθουρ, 25 ετών, που έχει εγκαταλείψει σπουδές και οικογένεια και ζή σε κάποιο ξενοδοχείο με έπίδομα από τόν πατέρα του. Άσχει από κατάθλιψη και βρίσκεται έρμαιοσ του ποτού. Μετά από πολλά έτη συναντά ξανά τόν πατέρα του και τήν ίδια ήμέρα γνωρίζει μία κοπέλα που του άρέσει πολύ. Άλλά τίποτε δεν κατορθώνει να τόν φέρη σε συμβιβασμό με τήν κρυμμένη μέσα του βία και όργη. Μέχρι τό σκληρό τέλος τής ιστορίας.

■ **Αιμιλίας Τερέζης, Ο παπισός στο τζάκι και άλλες ιστορίες** (έκδ. Πόλις, σελ. 166, ευρώ 14). Ο συγγραφέας είναι κατ' έπαγγελματιή δημοσιογράφος, αλλά έχει δώσει σειρά συλλογών με διηγήματα και ένα μυθιστόρημα. Από τό 2013 άνήκει στο δυναμικό τής «Εφημερίδας των Συντακτών» στο πολιτικό-έρευνητι-

κό ρεπορτάζ. Η συλλογή που έχουμε στα χέρια μας είναι πολύ ενδιαφέρουσα ως προς τήν γραφή και τήν πρόσληψη τής καθημερινότητας, από τήν οποία άντλούνται τά θέματα των διηγημάτων. Τό κοινό στοιχείο των περισσότερων είναι ή έμμονη στην σχέση ζωής και θανάτου, κάπως με τήν λογική ότι ό Θάνατος δεν είναι παρά ένα λάθος τής ζωής, κάτι όχι τελικό, ίσως όχι τελεσίδικο. Τό θέμα δεν είναι εύκολο, αλλά τά διηγήματα είναι έξαιρετικά και κρατούν τό ενδιαφέρον του άναγνώστου με άνεση.

■ **Κωνσταντία Σωτηρίου, Brandy sour. Μυθιστόρημα σε είκοσι δύο δωμάτια** (έκδ. Πατάκη, σελ. 144, ευρώ 10). Η συγγραφέας είναι Κυπρία και εργάζεται ως λειτουργός Τύπου στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών τής Κυπριακής Δημοκρατίας. Έχει εκδώσει μυθιστορήματα και διηγήματα, ενώ έχει βραβευθή τόσο στην πατρίδα της όσο και στην Ελλάδα γιά διηγήματα, νουβέλλες και μυθιστορήματα. Τό βιβλίό είναι άφιερωμένο στο Μεγάλο Παλάτι τής Λήδρας, τό Λήδρα Πάλας, που κτίστηκε γιά να οικοδομησθή τό μέλλον του κάποτε νεοσυστάτου κράτους τής ενιαίας Κύπρου, ενώ σήμερα είναι τό σύμβολο του διασμένου νησιού και τής ξένης κατοχής. Είναι ή πικρή αφήγησις γιά τήν διάνευσις ενός παραμυθισθού που τελειώσει άδοξα. Καί όλος ό πόνος γιά τά όσα έχουν χαθή χωρίς πολλές έλπίδες άνακτήσεως... ▲ ▼

